

Διερευνητική γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η ευρωμεσογειακή εταιρική σχέση και η τοπική αυτοδιοίκηση: η αναγκαιότητα συντονισμού και ενός ειδικού μέσου για την αποκεντρωμένη συνεργασία»

(2004/C 121/05)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

έχοντας υπόψη την επιστολή που έστειλε στις 5 Σεπτεμβρίου 2003 στον κ. BORE, Πρόεδρο της Επιτροπής των Περιφερειών, η κα de PALACIO, Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την οποία καλούσε την Επιτροπή των Περιφερειών, σύμφωνα με το άρθρο 265, παράγραφος 1 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, να καταρτίσει διερευνητική γνωμοδότηση προκειμένου να αξιολογήσει τις προόδους που έχουν σημειωθεί στη διαδικασία της Βαρκελώνης, να αναλύσει τη λειτουργία των ισχυουσών συμφωνιών σύνδεσης με τις εταιρίες μεσογειακές χώρες, να παράσχει ιδέες, αντλώντας από την εμπειρία της, σχετικά με την ανάπτυξη της συνεργασίας σε επίπεδο των περιφερειών της ΕΕ και των περιφερειών των χωρών της Νότιας ακτής της Μεσογείου ή σε επίπεδο των ιδίων των χωρών της Νότιας ακτής της Μεσογείου·

έχοντας υπόψη την απόφαση του Προεδρείου της, της 6ης Νοεμβρίου 2003, να αναθέσει στην επιτροπή «Εξωτερικές Σχέσεις» την κατάρτιση σχετικής διερευνητικής γνωμοδότησης·

έχοντας υπόψη το Πρωτόκολλο για τις μορφές συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Επιτροπής των Περιφερειών, το οποίο υπέγραψαν οι αντίστοιχοι Πρόεδροι στις 20 Σεπτεμβρίου 2001 (DI CDR 81/2001 réν. 2)·

έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της για την ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την ενίσχυση της μεσογειακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης: προτάσεις για την εφαρμογή μιας ευρωμεσογειακής εταιρικής σχέσης (COM(1995) 72 τελικό) (CDR 371/95) (1)·

έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της με θέμα «Οι τοπικοί φορείς και η ευρωμεσογειακή εταιρική σχέση» (CDR 125/97 fin) (2)·

έχοντας υπόψη το ψήφισμά της για την αποκεντρωμένη συνεργασία και το ρόλο των περιφερειακών και τοπικών αρχών στα πλαίσια της ευρωμεσογειακής εταιρικής σχέσης (CDR 40/2000 fin) (3)·

έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της με θέμα «Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές ενόψει της κοινής μεσογειακής στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (CDR 123/2000 fin) (4)·

έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις σχέσεις ΕΕ/Μεσογείου: νέα ώθηση στη διαδικασία της Βαρκελώνης (A5-0009/2001)·

έχοντας υπόψη την έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την ετήσια έκθεση για το πρόγραμμα MEDA 2000 (A5-0114/2003)·

έχοντας υπόψη την έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την Ευρύτερη Ευρώπη (A5-0378/2003)·

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής για την «Ευρύτερη Ευρώπη — Γειτονικές σχέσεις: ένα νέο πλαίσιο σχέσεων με τους γείτονές μας στα ανατολικά και νότια σύνορά μας» (COM(2003) 104 τελικό)·

έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της, της 9ης Οκτωβρίου 2003 για την ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «Ευρύτερη Ευρώπη — Γειτονικές σχέσεις: ένα νέο πλαίσιο σχέσεων με τους γείτονές μας στα ανατολικά και νότια σύνορά μας» (CDR 175/2003 fin) (5)·

έχοντας υπόψη τη Δήλωση των Ευρωμεσογειακών Δημάρχων που υιοθετήθηκε από την επιτροπή EuroMed των Eurocities στις 27 Σεπτεμβρίου 2003, στη Βίβλο·

(1) ΕΕ C 126 της 29.4.1996, σ. 12.

(2) ΕΕ C 64 της 27.2.1998, σ. 59.

(3) ΕΕ C 156 της 6.6.2000, σ. 47.

(4) ΕΕ C 22 της 24.1.2001, σ. 7.

(5) ΕΕ C 23 της 27.1.2004, σ. 36.

έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της διάσκεψης «Για ένα νέο ευρωμεσογειακό χώρο», που διοργανώθηκε στο Λιβόρνο, στις 31 Οκτωβρίου 2003, με πρωτοβουλία της Επιτροπής των Περιφερειών, και με συμμετοχή των εκπροσώπων των τοπικών και περιφερειακών αρχών (CDR 350/2003).

έχοντας υπόψη την «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την προετοιμασία της 5 ης συνάντησης των υπουργών εξωτερικών των ευρωμεσογειακών χωρών, που θα πραγματοποιηθεί στη Νάπολη, στις 2-3 Δεκεμβρίου 2003 (Βαρκελώνη VI)», (COM(2003) 610 τελικό), για την οποία η Επιτροπή των Περιφερειών έλαβε αίτηση γνωμοδότησης από την Επιτροπή στις 5 Νοεμβρίου 2003.

έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της Διοργανικής Διάσκεψης για την αναθέρμανση της μεσογειακής διάστασης, Παλέρμιο, 27-28 Νοεμβρίου 2003.

έχοντας υπόψη το ψήφισμά της «για την 6η Ευρωμεσογειακή Διάσκεψη που θα πραγματοποιηθεί στις 2 και 3 Δεκεμβρίου στη Νάπολη» (*) (CDR 357/2003 fin).

έχοντας υπόψη την έκθεση της Ομάδας Σοφών για το Διάλογο μεταξύ Λαών και Πολιτισμών της 2ας Δεκεμβρίου 2003.

έχοντας υπόψη την 3η έκθεση της Επιτροπής για την πολιτική οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και, ιδιαίτερα, την αναφορά της στην ανάγκη προώθησης μιας πολιτικής γειννίας και δημιουργίας μιας δράσης ή ενός μέσου ενίσχυσης της γειννίας για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές της ΕΕ.

έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησης (CDR 327/2003 rev. 2) που υιοθετήθηκε την 1η Μαρτίου 2004 από την επιτροπή «Εξωτερικές Σχέσεις» με βάση εισηγητική έκθεση των κ.κ. Jacques BLANC, Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου του Languedoc-Roussillon (FR/ΕΛΚ) και Gianfranco LAMBERTI, Δημάρχου του Λιβόρνου (IT/ΕΣΚ).

υιοθέτησε ομόφωνα κατά την 54η σύνοδο ολομέλειας της 21ης και 22ας Απριλίου 2004 (συνεδρίαση της 21ης Απριλίου), την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Απόψεις της Επιτροπής των Περιφερειών

Η Επιτροπή των Περιφερειών

1.1. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Επιτροπή, στα πλαίσια του Πρωτοκόλλου συνεργασίας με την ΕΤΠ, της ζήτησε διερευνητική γνωμοδότηση για την ευρωμεσογειακή εταιρική σχέση και την αποκεντρωμένη συνεργασία, προκειμένου να αξιολογήσει την εμπειρία που απεκοιμήθη από την εταιρική σχέση μεταξύ της Βόρειας και της Νότιας ακτής της Μεσογείου από την οπτική γωνία των περιφερειακών και τοπικών αρχών.

1.2. αντιμετωπίζει ιδιαίτερα θετικά κάθε νέα ευκαιρία και πρωτοβουλία για συνεργασία των τοπικών και περιφερειακών αρχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των ομολόγων τους από τις εταιρικές μεσογειακές χώρες.

1.3. φρονεί ότι οι σχέσεις που οι περιφερειακές, τοπικές και δημοτικές αρχές της Νότιας και της Βόρειας ακτής της Μεσογείου έχουν ήδη αναπτύξει, εδώ και τουλάχιστον δύο δεκαετίες, συνιστούν μια «κοινή κληρονομιά» τεχνολογίας, γνώσεων και ανταλλαγών. Η κληρονομιά αυτή, που πρέπει να αναδειχθεί και να ενθαρρυνθεί, αντιπροσωπεύει για την Επιτροπή των Περιφερειών έναν σημαντικό πυλώνα της εταιρικής σχέσης, όχι μόνο στο κοινωνικό και πολιτισμικό πεδίο, αλλά και στο πεδίο της πολιτικής σταθερότητας και της ασφάλειας, στο οποίο δεν έχει επιτευχθεί ικανοποιητικό επίπεδο.

1.4. επισημαίνει ότι η διεύρυνση της ΕΕ αντιπροσωπεύει για τα κοινοτικά θεσμικά όργανα μια διπλή πρόκληση που αφορά:

— την εφαρμογή πολιτικών ανάπτυξης και συνοχής για την υλοποίηση της διαδικασίας ενοποίησης 25 χωρών,

— τη διαχείριση ενός νέου πλαισίου σχέσεων με τους νέους γείτονες της ΕΕ στην Ανατολική Ευρώπη και τη Νότια Μεσόγειο, υπό το φως της στρατηγικής για την Ευρύτερη Ευρώπη.

Ο Πρόεδρος Prodi δήλωσε πρόσφατα, στην Αλεξάνδρεια, ότι η Ευρώπη επιθυμεί να καθιερώσει όλο και πιο στενές και στέρεες σχέσεις, με όλες τις γειτονικές της χώρες και να δημιουργήσει έναν «κύκλο φίλων» με τους οποίους θα μπορεί να μοιράζεται όλα τα οφέλη της Ένωσης, εκτός από τους θεσμούς της.

1.5. παρατηρεί ότι, ήδη στη γνωμοδότησή της του 1995 για την ενίσχυση της μεσογειακής πολιτικής της ΕΕ, είχε τονίσει ότι η Μεσόγειος αντιπροσωπεύει —τόσο για την ΕΕ, όσο και για τα σημερινά και τα μελλοντικά κράτη μέλη της— μια περιοχή στρατηγικής σημασίας, εντός της οποίας θα πρέπει να οικοδομηθεί μια ισχυρή οικονομική ζώνη, ικανή να συμβάλει στην περιφερειακή ισορροπία της Ένωσης, με πρωταρχικούς στόχους την ειρήνη, τη σταθερότητα και την ευημερία.

1.6. κρίνει ότι για τη δημιουργία μιας ζώνης ειρήνης, σταθερότητας, και ευημερίας στη Μεσόγειο δεν μπορεί να αγνοηθεί το γεγονός ότι το Βασίλειο του Μαρόκου έχει μια ακτή στον Ατλαντικό η οποία συνορεύει με την ΕΕ, και ότι πρέπει να προαχθεί η συνεργασία αυτής της ζώνης με τα γειτονικά ευρωπαϊκά εδάφη στα οποία συγκαταλέγονται και ορισμένες εξόχως απόκεντρες περιοχές.

1.7. φρονεί ότι η αγνόηση της ευρωμεσογειακής διάστασης θα κατέληγε στη διαιώνιση μιας περιφερειακής ζώνης αστάθειας και ανασφάλειας στα νότια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από το Μαρόκο έως την Τουρκία, από τη Σαχάρα έως την Κασπία. Η συνεργασία στη Μεσόγειο αποτελεί παράγοντα ειρήνης και σταθερότητας. «Θα ήταν σοβαρό σφάλμα να προσπαθούμε να οικοδομήσουμε την Ευρώπη παραβλέποντας το μεσογειακό κόσμο που είναι “το λίκνο των πολιτισμών”» (R. Prodi, Μπολόνια, Μάιος 2003).

(*) ΕΕ C 73 της 23.3.2004, σ. 77.

1.8. πιστεύει ότι η προσχώρηση της Κύπρου και της Μάλτας στην ΕΕ μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο στην ευρωμεσογειακή εταιρική σχέση. Με την ευκαιρία αυτή, εύχεται οι τρέχουσες διαπραγματεύσεις για την επανένωση της Κύπρου να έχουν αίσια έκβαση·

1.9. τονίζει ότι η κατάσταση που επικρατεί στις χώρες της Νότιας και της Ανατολικής ακτής της Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής επιβάλλει την ουσιαστική ενίσχυση της δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν είναι δυνατόν να προσδιορίζεται η Μεσόγειος ταυτόχρονα ως «λίκο των πολιτισμών» και ως περιοχή της περιφέρειας· δεν μπορεί να τίθεται ως προτεραιότητα για τη δράση προώθησης της συνύπαρξης και της συνεργασίας των λαών και των πολιτισμών και παράλληλα να περιορίζεται σε θέματα ασφάλειας. Εξάλλου, μια από τις ιδιαιτερότητες του μεσογειακού χώρου είναι ο πλούτος και η ποικιλία του, που συνδέονται με περιοχές σμιλευμένες από την ιστορία, αλλά και ο ευάλωτος χαρακτήρας του·

1.10. τονίζει το γεγονός ότι, στα πλαίσια της στρατηγικής για την ευρωμεσογειακή συνεργασία, «η ΕΕ έχει αναλάβει την προώθηση της δημοκρατίας, της ορθής διακυβέρνησης και του κράτους δικαίου, καθώς και την προώθηση και την προστασία όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων: των αστικών, των πολιτικών, των οικονομικών, των κοινωνικών και των πολιτιστικών. [...] προσδίδει μεγάλη σημασία στην κατάργηση της θανατικής ποινής, την καταπολέμηση των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης μεταχείρισης, την καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και των διακρίσεων σε βάρος μειονοτήτων, την προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών και του παιδιού και την προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η ΕΕ αναγνωρίζει πλήρως τον άκρως σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η κοινωνία των πολιτών στην προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τον εκδημοκρατισμό» (COM(2003) 294)·

1.11. επισημαίνει ότι, ήδη στις γνωμοδοτήσεις της με θέμα «Οι τοπικοί φορείς και η ευρωμεσογειακή εταιρική σχέση» και «Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές ενόψει της κοινής μεσογειακής στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης» είχε κρίνει επιτακτική την ανάγκη προώθησης του διαλόγου μεταξύ πολιτισμών και θρησκειών.

Η διαδικασία της Βαρκελώνης: μια ώθηση που πρέπει να συνεχιστεί και να ενισχυθεί

Η Επιτροπή των Περιφερειών

1.12. φρονεί ότι η διαδικασία της Βαρκελώνης, λόγω της στρατηγικής της διάστασης, συνιστά το πλέον σημαντικό πλαίσιο για το διάλογο και τη συνεργασία της ΕΕ και των εταιρών της στη Μεσόγειο·

1.13. υπενθυμίζει ότι, με βάση το πνεύμα της Βαρκελώνης, η ευρωμεσογειακή εταιρική σχέση διαρθρώθηκε σύμφωνα με δύο επίπεδα δράσης —διμερούς και περιφερειακής— και στηρίχθηκε σε τρεις πτυχές παρέμβασης που είναι όλες εξίσου σημαντικές: την πολιτική συνεργασία και συνεργασία για την ασφάλεια· την οικονομική και δημοσιονομική συνεργασία· και την κοινωνική, πολιτιστική και ανθρώπινη συνεργασία. Η στρατηγική αυτή, που εγκαινιάσθηκε το 1995, εμποτίζεται βαθμιαία με το πνεύμα της βιώσιμης ανάπτυξης, που θα έπρεπε να βρίσκεται στο επίκεντρο όλων των μορφών υποκρατικής ευρωμεσογειακής συνεργασίας, όπως ακριβώς

συμβαίνει για τη δράση που έχουν δρομολογήσει τα κράτη μέλη στους κόλπους του ΠΝΥΕ (Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για τη Μεσόγειο)·

1.14. τονίζει το γεγονός ότι οι 27 ευρωμεσογειακοί εταίροι έχουν θεσπίσει τρεις στόχους προτεραιότητας: 1) τη δημιουργία μιας ζώνης ειρήνης και σταθερότητας που θα στηρίζεται στο διάλογο· 2) το σχεδιασμό μιας ζώνης ευημερίας με βάση τις ελεύθερες συναλλαγές· 3) την αμοιβαία γνωριμία και προσέγγιση μεταξύ των λαών και των πολιτισμών της Μεσογείου·

1.15. παρατηρεί ότι η διαδικασία της Βαρκελώνης, όπως έχουν διαπιστώσει η Επιτροπή και το Κοινοβούλιο, δεν είχε γραμμική εξέλιξη και δεν απέφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα, παρά τις προσπάθειες των εταίρων: 1) οι διαμάχες και οι εντάσεις στα Βαλκάνια, στην Αλγερία, στην Εγγύς και Μέση Ανατολή, συμπεριλαμβανομένου και του πολέμου στο Ιράκ, εμπόδισαν την καθιέρωση μιας ζώνης σταθερότητας, ενώ η ειρηνευτική διαδικασία μεταξύ Ισραηλινών και Παλαιστινίων έχει διακοπεί· 2) ενώ έχουν συναφθεί νέες συμφωνίες σύνδεσης και ενώ η απόλυτη αξία των συναλλαγών έχει αυξηθεί, η οικονομική ανισότητα ανάμεσα στις δύο όχθες έχει επιταθεί. Από τη μία πλευρά, η οικονομική εξάρτηση του Νότου έναντι του Βορρά αυξήθηκε, από την άλλη μειώθηκε η αυτάρκεια του Νότου ως προς τη διατροφή⁽¹⁾· 3) η πτυχή που αφορά τον πολιτισμικό και κοινωνικό διάλογο σημείωσε ορισμένες προόδους. Ωστόσο, η ελευθερία έκφρασης δεν έχει ακόμη αποκτήσει την πραγματική της διάσταση σε πολλές χώρες. Εξάλλου, ο διάλογος χρειάζεται να ξεπεράσει τους «υψηλούς» κύκλους των πολιτικών, των δημοσίων υπαλλήλων και των ανθρώπων του πνεύματος και να συμπεριλάβει την κοινωνία των πολιτών και τους τοπικούς και περιφερειακούς φορείς, που βρίσκονται πιο κοντά στους πολίτες, εξ ου και οι συγκεκριμένες προτάσεις μας·

1.16. εκτιμά ότι το Σχέδιο Δράσης της Βαλένθια αποτέλεσε σημαντικό βήμα για την αναδέρμανση της διαδικασίας της Βαρκελώνης, καθώς προβλέπει τη δημιουργία ειδικών ευρωμεσογειακών θεσμών και υποστηρίζει την πρόταση του συμφώνου Eurocities·

1.17. συντάσσεται με την υποστήριξη που εξεδήλωσαν οι υπουργοί στη Βαλένθια προς τη διαδικασία του Αγαδίν και προς όλες τις πρωτοβουλίες που επιχειρούν να επεκτείνουν τις συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών, σε μια οπτική Νότου-Νότου, προς τους εταίρους του Μαγκρέμπ και της Εγγύς Ανατολής, συμπεριλαμβανομένων και των διαδικασιών υποπεριφερειακής ενοποίησης, όπως η UMA (Ένωση του Αραβικού Μαγκρέμπ). Παρατηρεί, ωστόσο, ότι η διατήρηση των κλειστών συνόρων μεταξύ ορισμένων εταίρων χωρών έχει παρεμποδίσει τη διαδικασία ενοποίησης·

1.8. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι, μετά τη Βαλένθια, οι αποφάσεις που προέκυψαν από την 6η Ευρωμεσογειακή Διάσκεψη της Νάπολης κατέληξαν στη δημιουργία της ευρωμεσογειακής κοινοβουλευτικής συνέλευσης, ως μέσου πολιτικού διαλόγου·

1.19. σημειώνει την απόφαση που ελήφθη στη Διάσκεψη της Νάπολης να ενισχυθεί το FEMIP (ευρωμεσογειακό μέσον επενδύσεων και εταιρικής σχέσης) στα πλαίσια της ΕΤΕπ, και να μελετηθεί, έως τα τέλη του 2006, η εισαγωγή ενός επικουρικού μηχανισμού·

1.20. προσδοκά με ανυπομονησία την μελέτη εκτίμησης των δυνατοτήτων ίδρυσης μιας Ευρωμεσογειακής Τράπεζας Επενδύσεων·

⁽¹⁾ Πρβλ. Έκθεση T. Schumacher, «Programma Mediterraneo», Istituto Universitario Europeo di Fiesole, Λιβόρνο, 31 Οκτωβρίου 2003.

1.21. επικροτεί ιδιαίτερα τη δημιουργία του Ευρωμεσογειακού Ιδρύματος για τον Διαπολιτισμικό και Διαπολιτιστικό Διάλογο, που θα συμβάλει στην ανάπτυξη της πτυχής κοινωνία των πολιτών της διαδικασίας της Βαρκελώνης, και ζητά να συμμετάσχει στις μελλοντικές δραστηριότητές του·

1.22. επικροτεί την έκθεση της Ομάδας Σοφών για το «Διάλογο μεταξύ Λαών και Πολιτισμών στον ευρωμεσογειακό χώρο», η οποία εκπονήθηκε το Δεκέμβριο του 2003 με πρωτοβουλία του Προέδρου της Επιτροπής (¹), και όπου προτείνεται πρόγραμμα εφαρμογής των δράσεων του εν λόγω ιδρύματος·

1.23. παρατηρεί με ικανοποίηση ότι οι υπουργοί Εξωτερικών των ευρωμεσογειακών χωρών που συνεδρίασαν στη Νάπολη (Βαρκελώνη VI) έλαβαν υπόψη τα συμπεράσματα της διάσκεψης «για έναν νέο ευρωμεσογειακό χώρο», που πραγματοποιήθηκε στο Λιβόρνο στις 31 Οκτωβρίου 2003 με πρωτοβουλία της ΕΤΠ. Διατυπώνονταν, εκεί, το αίτημα για μια νέα ώθηση της ευρωμεσογειακής εταιρικής σχέσης και για πιο στενή συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών ως προνομιούχων φορέων για την υλοποίηση μιας ζώνης ελευθερίας, σταθερότητας, ευημερίας και ειρήνης στη Μεσόγειο·

1.24. εκφράζει τη λύπη της, ωστόσο, για το γεγονός ότι το αίτημα για τη σύσταση ενός οργάνου που θα εκπροσωπεί τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, το οποίο επαναλαμβάνει η ΕΤΠ από το 1997, δεν έγινε δεκτό από τους υπουργούς των ευρωμεσογειακών χωρών που συνεδρίασαν στη Νάπολη.

Το πρόγραμμα MEDA: ένας αμφιλεγόμενος απολογισμός

Η Επιτροπή των Περιφερειών

1.25. υπενθυμίζει ότι οι χώρες με τις οποίες ισχύει ήδη συμφωνία σύνδεσης είναι η Τυνησία, το Ισραήλ, το Μαρόκο, η Παλαιστινιακή Αρχή και η Ιορδανία· οι χώρες με τις οποίες οι συμφωνίες βρίσκονται εν αναμονή επικύρωσης είναι η Αίγυπτος, ο Λίβανος και η Αλγερία· διαπραγματεύσεις διεξάγονται με τη Συρία·

1.26. τονίζει το γεγονός ότι οι κύριοι στόχοι του MEDA αποσκοπούν να συμβάλουν στις διαρθρωτικές κοινωνικοοικονομικές μεταρρυθμίσεις των εταίρων χωρών, στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ασθενέστερων στρωμάτων του πληθυσμού και στον περιορισμό των επιπτώσεων της απελευθέρωσης της οικονομίας επί του κοινωνικού ιστού και των εδαφικών ενοτήτων, εντός της προοπτικής της υλοποίησης της ζώνης ελεύθερων συναλλαγών έως το 2010 (²)·

1.27. φρονεί ότι η ζώνη ελεύθερων συναλλαγών συνιστά αναγκαίο στάδιο για τους τρεις πυλώνες της διαδικασίας της Βαρκελώνης, και όχι απ' εαυτού στόχο. Πρέπει να εκλαμβάνεται στα πλαίσια των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης, με πλήρη συνείδηση του ότι η μεταβατική φάση θα περιλαμβάνει κινδύνους για τις χώρες της Νότιας ακτής: 1) σοβαρές κοινωνικές ανισορροπίες, ως αποτέλεσμα των αναδιαρθρώσεων του παραγωγικού και οικονομικού συστήματος· 2) νέες πολώσεις και συγκεντρώσεις, που ενδέ-

χεται να επιδεινώσουν τις ήδη υφιστάμενες εδαφικές ανισορροπίες· 3) μια πολύ σημαντική πίεση επί του περιβάλλοντος, λόγω της αύξησης των συναλλαγών, της υλοποίησης ενεργειακών και μεταφορικών υποδομών, της αυξημένης εκμετάλλευσης των εδαφών, καθώς και της αύξησης των απορριμμάτων·

1.28. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η οικονομική συνεργασία με τις χώρες αυτές υπήρξε ουσιαστική, ότι η συνολική αποδοτικότητα της οικονομικής συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τις χώρες εταίρους MED ήταν αρκετά ικανοποιητική, αλλά ότι δεν έφθασε σε επίτευξη όλων των δυνατοτήτων της, ενώ η διαχείριση των προγραμμάτων εμφάνισε στοιχεία αναποτελεσματικότητας (³)·

1.29. εκφράζει τη δυσaréσκεία της για το γεγονός ότι, στην τρίτη πτυχή του προγράμματος MEDA I, η συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών αρχών από τις δύο όχθες της Μεσογείου γνώρισε σημαντικά εμπόδια·

1.30. διαπιστώνει ότι με το πρόγραμμα MEDA I (1996-1999) η ΕΕ κατέβαλε 3,5 δις € από συνολικό ποσό 4,68 δις € που διατέθηκαν στους μεσογειακούς εταίρους, ενώ με το MEDA II (2000-2006) η ΕΕ κατέβαλε συνεισφορά περίπου 5,35 δις €·

1.31. εκτιμά ότι, σε σύγκριση με τις φιλοδοξίες της διαδικασίας της Βαρκελώνης και με την τεράστια ζήτηση συνεργασίας και πόρων εκ μέρους των χωρών της Νότιας Μεσογείου, τα ποσά αυτά δεν επαρκούν·

1.32. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι —παρά τις βελτιώσεις που διαπιστώνονται με το πρόγραμμα MEDA II, με ποσοστό πραγματικών δαπανών που ανήλθε περίπου στο 50 % των δεσμευθεισών πιστώσεων το 2001, και περίπου στο 70 % το 2002— η κατάσταση δεν είναι καθόλου ικανοποιητική. Καλεί την Επιτροπή να εντείνει τις προσπάθειες ενημέρωσης και να λάβει περαιτέρω μέτρα για να αυξηθεί το ποσοστό αξιοποίησης·

1.33. κρίνει θετικές τις πρωτοβουλίες περιφερειακής συνεργασίας τις συμπληρωματικές προς τα διμερή προγράμματα, όπως για παράδειγμα EUROMED-Κληρονομιά, MEDA-Δημοκρατία, EURO-MED περιφερειακό πρόγραμμα για την διαχείριση των τοπικών υδάτων, τονίζει όμως παράλληλα την έλλειψη προβολής προς τους εταίρους και τους πολίτες της Νότιας Μεσογείου·

1.34. εκφράζει τη δυσaréσκεία της, ωστόσο, για το ασημαντό ύψος των ενισχύσεων που εκχωρούνται στις μεσογειακές χώρες στα πλαίσια των οριζόντιων αυτών προγραμμάτων, και κυρίως εκείνων που χορηγούνται για την Πρωτοβουλία για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα (IEDDH), η οποία διαδέχθηκε τα προγράμματα MEDA-Δημοκρατία από την έναρξη του MEDA II·

1.35. υπενθυμίζει ότι οι εταίροι από το Νότο αντιμετωπίζουν αντικειμενικές δυσχέρειες κατά την εφαρμογή της διμερούς συνεργασίας, κυρίως λόγω των γραφειοκρατικών διαδικασιών και της βραδύτητας της κατάρτισης των σχεδίων· εκφράζει τη λύπη της για την απουσία ενός θεσμικού μηχανισμού αποκλειστικά αφιερωμένου στις εταιρικές σχέσεις (⁴)·

(¹) Euromed Report n. 68, 2 Δεκεμβρίου 2003.

(²) Η χρονολογία αυτή είναι ενδεικτική, δεδομένου ότι οι συμφωνίες προβλέπουν την είσοδο της Τυνησίας στην ευρωμεσογειακή ζώνη ελεύθερων συναλλαγών το 2008, του Λιβάνου το 2014 και της Αλγερίας και της Συρίας ακόμη πιο μετά.

(³) Εκτίμηση της οικονομικής συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των μεσογειακών χωρών (12/1997) - 951645.

(⁴) H. Abouyoub, πρέσβης του Μαρόκου στη Γαλλία, Le partenariat euro-méditerranéen, Travaux des tables rondes des Assises de la Méditerranée, Μασσαλία, Ιούλιος 2000.

1.36. λαμβάνει υπό σημείωση τη μεταρρύθμιση που οδήγησε, το 2001, στη σύσταση της ΓΔ ΕυρορεΑίδ, με μια προσέγγιση «μετεγκατάστασης» της διαχείρισης των κονδυλίων στις αντιπροσωπείες, σύμφωνα με την αρχή «οτιδήποτε μπορεί να διοικηθεί και να αποφασιστεί καλύτερα επί τόπου, δεν πρέπει να διοικείται ή να αποφασίζεται στις Βρυξέλλες»· τονίζει, μαζί με το Κοινοβούλιο, ότι η νέα αυτή διαδικασία «μετεγκατάστασης» απαιτεί μια διαρκή παρακολούθηση, καθώς και μια περισσότερο ενεργό συμμετοχή εκ μέρους των εταίρων αρχών των προγραμμάτων ή των σχεδίων·

1.37. εκφράζει τη λύπη της που η Επιτροπή δεν έχει ακόμη εκπονήσει τη μελέτη αξιολόγησης του αντίκτυπου από το άνοιγμα της ζώνης ελεύθερων συναλλαγών· η αξιολόγηση αυτή θα έπρεπε σήμερα να λάβει υπόψη τις πέντε προκλήσεις που θέτει το MEDA II: δημογραφικό ζήτημα, απασχόληση και μετανάστευση, παγκοσμιοποίηση και ελάττωση των πόρων, περιβάλλον. Υπενθυμίζει ότι η μελέτη αυτή είχε ήδη προβλεφθεί από τη διάσκεψη της Μάλτας (Βαρκελώνη II, 1997) και ότι έχει επανειλημμένως ζητηθεί από την ΕΤΠ και από το ΕΚ·

1.38. τονίζει το γεγονός ότι οι κοινοτικές τοπικές αρχές δεν βρήκαν στο MEDA έναν μηχανισμό κατάλληλο για τη συμβολή που μπορούν να παράσχουν στην εταιρική σχέση. Οι αρχές αυτές έχουν βαθμιαία αποκτήσει ικανότητες που τους επιτρέπουν να συμβάλλουν αποτελεσματικά στην εφαρμογή εταιρικών σχέσεων, ανταλλαγών και συνεργασιών σε εξειδικευμένα πεδία, καθώς και στην προώθηση πολιτικών εγγύτητας και υποδοχής των μεταναστών από τη Νότια ακτή της Μεσογείου·

1.39. εκφράζει τη λύπη της για την έλλειψη συντονισμού των προγραμμάτων MEDA και INTERREG, παρά το ρητό αίτημα της ΕΤΠ να ενταχθεί στο πρόγραμμα MEDA II ένα κεφάλαιο αφιερωμένο στην αποκεντρωμένη συνεργασία, αίτημα που έχει επαναλάβει επίσης και το Κοινοβούλιο με την ευκαιρία της προετοιμασίας της Διάσκεψης της Βαλένθια.

Η αποκεντρωμένη συνεργασία: η προστιθέμενη αξία των περιφερειακών και τοπικών φορέων

Η Επιτροπή των Περιφερειών

1.40. επιθυμεί να μοιραστεί με τους μεσογειακούς εταίρους την εμπειρία που έχουν αποκτήσει τα μέλη της από τις επαφές τους με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές των υποψήφιων χωρών κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της διεύρυνσης·

1.41. πιστεύει ότι οι περιφερειακές και τοπικές αρχές συνιστούν το καταλληλότερο επίπεδο για την αποκεντρωμένη συνεργασία·

1.42. υπενθυμίζει τους τομείς όπου εκφράζονται κατά τον καλύτερο τρόπο οι ικανότητες των περιφερειακών και τοπικών αρχών:

- Χωροταξία και χωροταξικός σχεδιασμός
- Αστική διαχείριση
- Γεωργία, αλιεία και ανάπτυξη της υπαίθρου
- Περιβάλλον, διαχείριση των πόρων και πρόληψη των φυσικών κινδύνων

— Μεταφορές και ενέργεια στην υποπεριφερειακή τους διάσταση

— Πολιτικές υπέρ των ΜΜΕ

— Πολιτικές υπέρ της απασχόλησης

— Πολιτιστικές και αθλητικές πρωτοβουλίες

— Πολιτικές διαφύλαξης και ανάδειξης της κληρονομιάς

— Κοινωνικές πολιτικές εγγύτητας

— Εκπαίδευση και κατάρτιση

— Υγεία

— Διαχείριση των μεταναστευτικών ρευμάτων, υποδοχή και πολιτική ένταξης·

1.43. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η έλλειψη συντονισμού των προγραμμάτων MEDA II και INTERREG III περιορίσε τη συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών αρχών της Νότιας Μεσογείου στα σχέδια συνεργασίας που πραγματοποιούνται στα πλαίσια του INTERREG III, λόγω της έλλειψης ευρωπαϊκής συγχρηματοδότησης για τους μεσογειακούς εταίρους·

1.44. θεωρεί λυπηρό, ως εκ τούτου, το γεγονός ότι αυτό εμπόδισε τη διάδοση, σύμφωνα με το πνεύμα της Βαρκελώνης, της εμπειρίας από τις ανταλλαγές και τις ορθές πρακτικές σχετικά με τις εταιρικές σχέσεις σε τοπική και περιφερειακή κλίμακα, και τούτο παρότι πολλοί κοινοτικοί τοπικοί και περιφερειακοί φορείς καθιέρωσαν στενούς δεσμούς με τους ομολόγους τους της Νότιας ακτής·

1.45. θεωρεί αναγκαία και επείγουσα τη χάραξη, μέχρι το 2006, μιας πρωτοβουλίας που θα καθιστά συμβατούς, στους κόλπους του MEDA, τους στρατηγικούς και μακροοικονομικούς στόχους της ΕΕ (διμερής πτυχή του MEDA) με τις ικανότητες ανάληψης πρωτοβουλιών, τοπικής διακυβέρνησης και προνομιούχου σχέσεως των κοινοτικών τοπικών και περιφερειακών αρχών με τις ομολόγους τους της Μεσογείου·

1.46. εκτιμά ότι η στρατηγική αυτή θα πρέπει, μετά το 2006, να καταλήξει στη χάραξη ενός χρηματοδοτικού μέσου, ειδικού για την αποκεντρωμένη συνεργασία, που θα απευθύνεται στις ευρωμεσογειακές τοπικές και περιφερειακές αρχές, ενός πραγματικού μηχανισμού με επαρκή μέσα ώστε να εκδηλώνει μια ουσιαστική φιλοδοξία που θα μπορούσε να εκφραστεί με την ονομασία MEDPLUS·

1.47. κρίνει ότι το εν λόγω χρηματοδοτικό μέσον θα πρέπει: 1) να υπερβεί το στάδιο της ανταλλαγής εμπειριών και να καταλήξει στη χάραξη συγκεκριμένων σχεδίων, απτών για τους ενδιαφερόμενους πληθυσμούς (οι οποίοι θα πρέπει να θεωρούνται ως οι κατ' εξοχήν δικαιούχοι της συνεργασίας)· 2) να αναβαθμίζει την πειραματική εμπειρία των σχεδίων MED, τα οποία, πέρα από τις έκδηλες επικρίσεις, συνέβαλαν στην καθιέρωση δεσμών και στην προώθηση συγκεκριμένων δράσεων σε πολλούς τομείς, με τη συμμετοχή θεσμικών οργάνων, τοπικών αρχών, ΜΚΟ και φορέων της κοινωνίας των πολιτών· 3) να στηρίζεται, για το χρηματοδοτικό σκέλος, πέρα από τους δικούς του πόρους, στην Ευρωμεσογειακή Διευκόλυνση Επενδύσεων και Εταιρικής Σχέσης και στην ενδεχόμενη Ευρωμεσογειακή Τράπεζα Επενδύσεων·

1.48. υπενθυμίζει ότι οι περιφερειακές και τοπικές αρχές έχουν τη δυνατότητα να αναλαμβάνουν δράσεις που ενσωματώνουν αλλά και ξεπερνούν τα παραδοσιακά όρια της συνεργασίας που πραγματοποιείται σε επίπεδο κεντρικών κυβερνήσεων. Πράγματι, στην κλίμακα των αποκεντρωμένων αρχών είναι που μπορεί να πραγματοποιήσει πραγματικές προόδους η εφαρμογή της νέας πολιτικής για τη γειτνίαση, την οποία επιθυμεί η Επιτροπή. Θα πρέπει, λοιπόν, «να επιδιωχθεί η υπέρβαση των δυσκολιών των παραδοσιακών προτύπων ανάπτυξης· να αναπτυχθούν τα υφιστάμενα κυκλώματα σχέσεων μεταξύ των πόλεων με σκοπό την παραγωγή πραγματικά εφικτών αναπτυξιακών σχεδίων και να αντιμετωπισθούν οι προκλήσεις της βιώσιμης ανάπτυξης, σε αστικό και αγροτικό πλαίσιο».

1.49. φρονεί ότι η βελτίωση της τοπικής διακυβέρνησης, η υγειονομική και κοινωνική πρόνοια, η πρόνοια για τους κινδύνους από φυσικές καταστροφές και η ασφάλεια των μεταφορών, αποτελούν επιτακτική ανάγκη σε ένα περιβάλλον ανάπτυξης που εγγράφεται στη διάρκεια, γύρω από μια κλειστή και ευάλωτη θάλασσα. Από την άποψη αυτή, το IRMEDD (Ίδρυμα των Περιφερειών της Μεσογείου για την Αειφόρο Ανάπτυξη) ⁽¹⁾ αποτελεί καλό παράδειγμα που καταδεικνύει πώς μπορούν να συνδεθούν μεταξύ τους οι αναλύσεις και να συντονιστούν οι δράσεις και οι ανταλλαγές των εμπειριών που αναπτύσσονται μεταξύ των τοπικών αρχών της Βόρειας και της Νότιας ακτής της Μεσογείου στον τομέα της βιώσιμης ανάπτυξης.

1.50. εκτιμά ότι είναι σημαντικό η διασύνδεση πόρων και χωροταξίας να ελέγχεται όχι μόνον από τα κράτη, αλλά επίσης και κυρίως, για λόγους αποτελεσματικότητας, στο επίπεδο της λειτουργικής εγγύτητας· δηλαδή, στο επίπεδο των τοπικών αρχών και των δικτύων τους, των ερευνητικών κέντρων και των ιδρυμάτων. Στον τομέα της ασφάλειας της ναυσιπλοΐας, για παράδειγμα, το ίδρυμα LEM (Livorno Euro Mediterraneo) δραστηριοποιείται σε στενή συνεργασία με πολλούς εταίρους ⁽²⁾ για την προώθηση της διάδοσης ενός πνεύματος ασφάλειας της ναυσιπλοΐας σε ολόκληρη τη Μεσόγειο.

1.51. πιστεύει ότι το πρόγραμμα INTERREG III συνιστά σημείο αναφοράς για τις δυνατότητες συνεργασίας των εδαφικών αρχών της βόρειας και της νότιας ακτής. Για παράδειγμα, περισσότερα από το 60 % των σχεδίων του INTERREG III B Medoc περιλαμβάνουν όντως τη συμμετοχή μιας ή περισσότερων εταιρών μεσογειακών χωρών από ευρωπαϊκές περιοχές εκτός του χώρου Medoc. Η έλλειψη, εντούτοις, ευρωπαϊκής συγχρηματοδότησης περιορίζει την οικονομική συμμετοχή των εταιρών της νότιας ακτής ⁽³⁾.

1.52. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε την έναρξη του πειραματικού σχεδίου MED'ACT για τη συνεργασία των ευρωμεσογειακών πόλεων· εύχεται το ενδιαφέρον αυτό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να καταλήξει σε ένα συνολικό περιφερειακό πρόγραμμα για τη συνεργασία των ευρωμεσογειακών τοπικών αρχών στα πλαίσια του MEDA·

⁽¹⁾ Η ίδρυση του IRMEDD (Institut des Régions Méditerranéennes pour le Développement Durable) αποφασίστηκε από την CRPM στα Ιωάννινα στις 17 Σεπτεμβρίου 2002 (Διάσκεψη των απομακρυσμένων και θαλάσσιων περιφερειών της Ευρώπης) και συστάθηκε στο Μοντελιέ στις 19 Δεκεμβρίου 2003.

⁽²⁾ Κυρίως την περιφέρεια της Τοσκάνης, το Πανεπιστήμιο της Πίζας, την Διαμεσογειακή επιτροπή της CRPM, το Ιταλικό Υπουργείο Μεταφορών.

⁽³⁾ Πρβλ. R Favresse, Analyse des partenariats entre les pays de l'espace Medoc et les Pays tiers méditerranéens au sein du programme Interreg III B Medoc, Caisse des Dépôts et Consignations, Νοέμβριος 2003.

1.53. παρατηρεί ότι οι πρακτικές αποκεντρωμένης συνεργασίας που αναπτύχθηκαν τα τελευταία χρόνια έχουν καταδείξει την υπευθυνότητα των τοπικών αρχών ως προς τον καταλυτικό τους ρόλο για τις νέες αυτές διαδικασίες συνεργασίας, όπως αναγνωρίστηκε από την Επιτροπή στο σημειώμά της για την αποκεντρωμένη συνεργασία του Ιανουαρίου του 2000·

1.54. διαπιστώνει ότι ο καθοριστικός αυτός ρόλος των τοπικών αρχών έχει μεν αναγνωριστεί από πολλά κράτη μέλη, θα πρέπει όμως να εναρμονιστεί και να διασαφηνιστεί καλύτερα σε επίπεδο ΕΕ· θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι οι ομόλογοι εταίροι της Νότιας ακτής εκπροσωπούν αποκεντρωμένους οργανισμούς, εκλεγμένους από τους πολίτες των ενδιαφερομένων περιοχών, και δεν είναι —ή τουλάχιστον δεν είναι αποκλειστικά— τοπικοί δημόσιοι υπάλληλοι των κεντρικών κυβερνήσεων.

2. Συστάσεις της Επιτροπής των Περιφερειών

Η Επιτροπή των Περιφερειών

2.1. τονίζει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές αντιπροσωπεύουν, τόσο στο Βορρά όσο και στο Νότο της Μεσογείου, τον λειτουργικό, πολιτικό και εδαφικό συνδετικό κρίκο μεταξύ των κεντρικών κυβερνήσεων και της κοινωνίας των πολιτών·

2.2. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι, μέχρι στιγμής, δεν πραγματοποιήθηκε καμία από τις συνεδριάσεις των περιφερειακών αρχών που προβλέπονταν στη Δήλωση της Βαρκελώνης, και τούτο παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις της ΕΤΠ (έγγραφα της ΕΤΠ: CDR 125/1997, 40/2000, 123/2000, 173/2003 και 357/2003) και παρά τις δηλώσεις των υπουργών των ευρωμεσογειακών χωρών, από τη Διάσκεψη της Στουτγάρδης (Βαρκελώνη III, 1999) έως τη Διάσκεψη της Νάπολης (Βαρκελώνη VI, 2003)·

2.3. συνιστά τη διαβούλευση με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές της ΕΕ στα πλαίσια της πολιτικής της γειτονίας, κυρίως όσον αφορά τον προσδιορισμό των στόχων, των κριτηρίων αναφοράς και του χρονοδιαγράμματος εκτέλεσης των προγραμμάτων δράσεων, κατ' αναλογία προς το ρόλο που τους αναγνωρίζει η Επιτροπή στη Λευκή Βίβλο «Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση» (COM(2001) 428 τελικό)·

2.4. καλεί την Επιτροπή να δημιουργήσει ένα φόρουμ, ή ακόμη και ένα όργανο, το οποίο θα εκπροσωπεί —στα πλαίσια των θεσμών της διαδικασίας της Βαρκελώνης— τις αποκεντρωμένες υποκρατικές αρχές (τοπικές, επαρχιακές και περιφερειακές) των κοινοτικών χωρών και των εταιρών χωρών της Μεσογείου·

2.5. προτείνει το όργανο αυτό να ασχολείται με τη συζήτηση των λειτουργικών προβλημάτων και να συμβάλλει ενεργά στην ανταλλαγή για θέματα αποκεντρωμένης συνεργασίας (κυρίως όσον αφορά την κατάρτιση, τη διαχείριση των σχεδίων, την πολιτιστική διαμεσολάβηση και την επικοινωνία, τους φυσικούς κινδύνους, τη βιώσιμη ανάπτυξη κ.λπ.)·

2.6. ζητά να συντονιστούν το ταχύτερο τα προγράμματα MEDA και INTERREG, κυρίως μέσω της ενσωμάτωσης της στρατηγικής της «γεινιάσης» που χαρακτηρίζει τους νέους προσανατολισμούς της Επιτροπής. Με την προοπτική αυτήν, τονίζει ότι το MedAct συνιστά, σε άλλη εδαφική κλίμακα, ένα καλό παράδειγμα «ενιαίων σχεδίων» με συμμετοχή ευρωμεσογειακών πόλεων (μεταξύ άλλων, Μπορντό, Ρώμη, Βρυξέλλες-Πρωτεύουσα, Τύνιδα, Σφαξ, Καζαμπλάνκα). Εξάλλου, η συμπερίληψη της αστικής διάστασης στο MEDA είχε ζητηθεί και στη δήλωση των ευρωμεσογειακών δημάρχων, την παραμονή της Διάσκεψης της Νάπολης·

2.7. προτείνει, με βάση τα σχέδια συνεργασίας, την ανάπτυξη των οποίων θα επιτρέψει ο συντονισμός των δύο αυτών προγραμμάτων μέχρι το 2006, να σχεδιαστεί ειδικό Πρόγραμμα Κοινωνικής Πρωτοβουλίας για τη συνέχιση, την ανάπτυξη και τη διευκόλυνση του διαλόγου των πολιτισμών μεταξύ των κοινοτήτων της Λεκάνης της Μεσογείου·

2.8. ζητά να δοκιμαστεί από τώρα το νέο εργαλείο ευρωμεσογειακής υποκρατικής συνεργασίας «MEDPLUS» και στις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες που βρίσκονται σε αυτή τη γεωγραφική ζώνη και να ζητηθεί η γνώμη της ΕΤΠ για τον προσδιορισμό του νέου «εργαλείου γεινιάσης» που προβλέπεται για την ευρωμεσογειακή εταιρική σχέση από το 2006· καθώς και να μπορέσει να προσφέρει τη δική της εμπειρία από την πρακτική της διακυβέρνησης σε τοπική κλίμακα. Η εμπειρία των υφιστάμενων οργανισμών όπως η Σύνοδος Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης και του δικτύου πολλών διεθνών και εθνικών ενώσεων των τοπικών και περιφερειακών αρχών από τις δύο πλευρές της Μεσογείου (μεταξύ των οποίων: ΣΕΠ, ΣΕΔΠ, ΔΑΘΠ, FMCU, ΣΕΣΠ, REVES, οι Eurocities, και το Λατινικό Τόξο) (!) θα έπρεπε επίσης να αξιοποιηθεί· και τούτο, με βάση τις ικανότητες που έχουν αποκτήσει οι τοπικές αρχές της ΕΕ είτε από τις αμοιβαίες σχέσεις τους, είτε από τις σχέσεις τους με τις ομολόγους τους από τις υποψήφιες για ένταξη χώρες· προς το σκοπό αυτόν, η ΕΤΠ ανέθεσε πρόσφατα την εκπόνηση μελέτης σχετικά με την κατάσταση της ευρωμεσογειακής εταιρικής σχέσης και την αποκεντρωμένη συνεργασία·

2.9. κρίνει σημαντικό να ξεπεραστεί ο υφιστάμενος κατακερματισμός και διασκορπισμός των προγραμμάτων και δράσεων αποκεντρωμένης συνεργασίας·

2.10. προτείνει στην Επιτροπή να δείξει μεγαλύτερο ενδιαφέρον στις δράσεις που προβλέπονται στην κλίμακα της Μεσογείου και οι εν λόγω δράσεις να συγκεντρωθούν και να συντονίζονται εντός μιας μόνο Γενικής Διεύθυνσης·

2.11. ζητά οι κοινοτικές τοπικές και περιφερειακές αρχές να μπορούν να συνδιαχειρίζονται, μαζί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τους πόρους που προορίζονται για την αποκεντρωμένη συνεργασία· και τούτο, σύμφωνα με το πρότυπο της εταιρικής σχέσης που εφαρμόστηκε στα πλαίσια των ΜΟΠ (1986-1992)· εκτιμά ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές συνιστούν κατάλληλο επίπεδο δια-

κυβέρνησης για την ενίσχυση του διαλόγου και της συνεργασίας, στο μέτρο που μπορούν ευκολότερα να απαλλαγούν από δεσμεύσεις μακροοικονομικής και γεωστρατηγικής φύσεως·

2.12. συνιστά στην Επιτροπή να εμβαθύνει τη γνώση των λειτουργιών και των αρμοδιοτήτων των υποκρατικών θεσμικών φορέων της Νότιας ακτής της Μεσογείου, μέσω μιας μελέτης που θα μπορέσει να παρουσιάσει ένα συγκριτικό πλαίσιο των τοπικών και περιφερειακών φορέων και των διενεργούμενων μεταρρυθμίσεων. Προς το παρόν, δεν είναι διαθέσιμη μια συνολική και εξαντλητική εικόνα των φορέων αυτών, ούτε της εξέλιξής τους. Από την άποψη αυτή, συντάσσεται με το αίτημα του Κοινοβουλίου που «καλεί την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί στις δικαιούχους χώρες στον τομέα των θεσμικών μεταρρυθμίσεων»·

2.13. φρονεί ότι η αποκεντρωμένη συνεργασία ευνοεί τη δημοκρατική ανάπτυξη των τοπικών και περιφερειακών φορέων της Νότιας Μεσογείου, πράγμα που ενισχύει το θεσμικό τους ρόλο έναντι των κεντρικών κυβερνήσεων και των αποκεντρωμένων αρχών του κράτους (?), και νομιμοποιεί, έναντι των πολιτών, τη δράση τους·

2.14. καλεί, επομένως, σε υποστήριξη των μεταρρυθμίσεων αποκεντρωσης και των διενεργούμενων διαδικασιών διάφθρωσης των τοπικών και περιφερειακών αρχών των χωρών της Νότιας Μεσογείου, ως πραγματικών φορέων της τοπικής διακυβέρνησης, καθώς και σε μέριμνα ώστε η κεντροποιημένη συνεργασία να περιλαμβάνει περισσότερο τη συμμετοχή των αμετών οργανισμών, παρά να απευθύνεται κυρίως στις αποκεντρωμένες αρχές και στους κρατικούς δημόσιους υπαλλήλους·

2.15. τονίζει την ανάγκη να προβλεφθεί μια νέα νομική βάση για την υποστήριξη των αδελφοποιήσεων, ως «φυσικών» μέσω της εταιρικής σχέσης. Υπενθυμίζει, επ' αυτού, ότι οι Υπουργοί εξωτερικών των ευρωμεσογειακών χωρών που συνεδρίασαν στην Κρήτη (26-27 Μαΐου 2003) δήλωσαν ότι «οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν επίσης να συμβάλουν αισθητά στον διαπολιτισμικό και διαπολιτισμικό διάλογο μέσω της αποκεντρωμένης συνεργασίας και δράσεων αδελφοποίησης πόλεων και, στο πλαίσιο αυτό, θα μπορούσαν να συμμετάσχουν πιο δραστήρια στο έργο αυτό, που αποτελεί ουσιαστικό μέρος της ευρωμεσογειακής εταιρικής σχέσης»·

2.16. επιμένει ότι, εντός της ζώνης ελεύθερων συναλλαγών, πρέπει να αξιοποιηθούν οι διαφορές ταυτότητας και η εδαφική και περιβαλλοντική ποικιλία, προκειμένου οι αμοιβαίες ανταλλαγές (Βορρά-Νότου, Νότου-Βορρά και Νότου-Νότου) να στηρίζονται στη συμπληρωματικότητα, με βάση τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης·

2.17. ζητά, για μία ακόμη φορά, τη διεξαγωγή μελέτης σχετικά με την κοινωνικοοικονομική και περιβαλλοντική επίδραση που σχετίζεται με την καθιέρωση της ευρωμεσογειακής ζώνης ελεύθερων συναλλαγών έως το 2010·

(!) Συνέλευση των Περιφερειών της Ευρώπης, Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών, Διάσκεψη των Απομεμακρυσμένων και Θαλάσσιων Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Παγκόσμια Ομοσπονδία Ηνωμένων Πόλεων, Σύνδεσμος Ευρωπαϊκών Συνοριακών Περιφερειών, Ευρωπαϊκό Δίκτυο των Πόλεων και Περιφερειών της Κοινωνικής Οικονομίας.

(?) Για παράδειγμα, των Wilayas (κυβερνεία ή νομαρχίες) στις περισσότερες χώρες της Νότιας Μεσογείου.

2.18. πιστεύει ότι η πολιτική για τη μετανάστευση πρέπει να θεμελιώνεται στην κοινωνική και την πολιτιστική ένταξη. Οι μετανάστες που ζουν στην ΕΕ μπορούν να αποτελέσουν μια φυσική «γέφυρα» για την εδραίωση και την ανάπτυξη πρωτοβουλιών συνεργασίας·

2.19. προτείνει να καθιερωθεί το έτος 2008 ως «Έτος Γειτονίας». Με την προοπτική αυτή, εμμένει στο σχεδιασμό προγραμμάτων που θα αναλάβουν οι τοπικές αρχές και στα οποία θα συμμετάσχουν οι ΜΚΟ, η κοινωνία των πολιτών, και οι πολίτες τόσο από την ΕΕ όσο και από τις γειτονικές χώρες. Οι πρωτοβουλίες αυτές θα μπορούσαν, ειδικότερα, να επεκταθούν σε μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού με τη μορφή πολιτιστικών εκδηλώσεων, που λειτουργούν ως βιτρίνα για τις νέες πολιτιστικές και οικονομικές διαστάσεις τόσο στην Ευρώπη όσο και γύρω της. Πέραν της εν λόγω παρουσίας θα μπορούσε να οργανωθούν ορισμένες θεμα-

τικές διασκέψεις από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, δηλαδή πρωτοβουλίες στις οποίες θα μπορούσε να συμμετάσχει το ευρύτερο κοινό·

2.20. υποστηρίζει τη δραστηριότητα τοπικών και περιφερειακών οργανισμών και ιδρυμάτων, όπως το IRMEDD του Μονπελιέ, το ίδρυμα LEM του Λιβόρνου, το Ίδρυμα των Τριών Πολιτισμών της Σεβίλλης, το Ίδρυμα Laboratorio Mediterraneo της Νάπολης, το Καταλανικό Μεσογειακό Ίδρυμα Μελετών και Συνεργασίας της Βαρκελώνης, το Ίδρυμα της Μεσογείου της Μασσαλίας, το Μεσογειακό Ινστιτούτο Ευρωπαϊκών Σπουδών της Βαλένθια «MedCities» της Βαρκελώνης, κ.λπ.· ενθαρρύνει θερμά το ρόλο που διαδραματίζουν για την έρευνα, την ανταλλαγή εμπειριών και τη διάδοση πολιτισμού, και ευελπιστεί στη συμμετοχή τους στις πρωτοβουλίες του Ευρωμεσογειακού Ιδρύματος που αποφασίστηκε στη Διάσκεψη της Νάπολης.

Βρυξέλλες 21 Απριλίου 2004.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Peter STRAUB

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για την Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών

(2004/C 121/06)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

έχοντας υπόψη την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών COM(2003) 657 τελικό — SEC 2003/1213 — 2003/0265 (CNS)·

έχοντας υπόψη την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 5ης Νοεμβρίου 2003, να ζητήσει τη γνωμοδότηση της επί του θέματος σύμφωνα με το άρθρο 265 παράγραφος 1 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·

έχοντας υπόψη την απόφαση του Προέδρου της, της 7ης Μαΐου 2002, να αναθέσει στην επιτροπή «Οικονομική και Κοινωνική Πολιτική» την κατάρτιση σχετικής γνωμοδότησης·

έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησης (CDR 19/2004), που υιοθετήθηκε από την επιτροπή «Οικονομική και Κοινωνική Πολιτική» στις 2 Μαρτίου 2004 (εισηγήτρια η κα Mona-Lisa NORRMAN, μέλος νομαρχιακού συμβουλίου της Jamtland (S-PES)·

υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση κατά την 54η σύνοδο ολομέλειάς της, της 21ης και 22ας Απριλίου 2004 (συνεδρίαση της 22ας Απριλίου).

1. Οι απόψεις της ΕΤΠ

1.1. η ΕΤΠ εκφράζει την απογοήτευση της για το περιορισμένο πεδίο εφαρμογής της πρότασης. Συνάγει, επίσης, ότι η Επιτροπή δεν προτίθεται να εκτελέσει πλήρως την εντολή που έλαβε από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων στη Νίκαια το 2000 για την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω φύλου. Η ΕΤΠ εκφράζει τη λύπη της για τις παραχωρήσεις που έγιναν σε διάφορες ομάδες συμφερόντων σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας·

1.2. η Επιτροπή των Περιφερειών επιθυμεί να εργαστεί για να τεθεί τέλος στην έλλειψη ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και να προωθήσει ενεργώς την ισότητα, π.χ., με την υποστήριξη της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, της συνθήκης της Νίκαιας, και της στρατηγικής πλαίσιο του πέμπτου προγράμματος δράσης (2001-2005), σύμφωνα με το οποίο η συνδυασμένη ενέργεια που επιλέγη για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα είναι η ένταξη του θέματος της ισότητας σε όλες τις πολιτικές και η υιοθέτηση ειδικών μέτρων υπέρ των γυναικών·